

Matrijsnotitie toets 2.a Lesvoorbereiding WRM T

Matrijs

De theorietoets Lesvoorbereiding duurt 90 minuten met (maximaal) 60 mc-vragen. De toetsmatrijs staat hieronder.

Toetsmatrijs examenthema II.1: Lesvoorbereiding

Vraagrubrieken	aantal vragen in de toets
Taakdomein 2.1: Lesprogramma op maat maken	
<i>Lesprogramma ontwerpen</i>	10
<i>Aanpassen aan leerlingkenmerken</i>	13
Subtotaal	23
Taakdomein 2.2: Uitwerking rijvaardigheidsdidactiek	
<i>Instructie voorbereiden</i>	15
<i>Opdrachten en oefensituaties voorbereiden</i>	8
<i>Leermotivatie</i>	6
Subtotaal	29
Taakdomein 2.3: Organiseren	
<i>Voorbereiding leeromgeving</i>	3
<i>Les- en leertijd</i>	3
<i>Regels en afspraken</i>	2
Subtotaal	8
TOTAAL	60

Soorten vragen

De toets bestaat vooral uit zogenaamde handelingskeuzevragen ('wat kan ik in deze situatie als instructeur het beste doen?') en casusvragen. Omdat zowel toets 2.a als toets 2.b over didactische voorwaarden gaan is er veel overeenkomst in het soort bevraging.

Beschrijving van het examenthema

De uitwerking van het examenthema in taakdomeinen is opgenomen in het Brondocument Toetsdomein Examenthema II.1 'Lesvoorbereiding'. Omdat dit een uitgebreid tabeldocument is, volgt hierna een kort overzicht van het handelingsrepertoire van alle taakdomeinen in toets 2 (overgenomen uit het brondocument).

1. Lesplanning op maat maken

1.1 Lesprogramma ontwerpen

- LP1: De instructeur ordent de te behandelen rij- en oefentaken in een lesprogramma van gemakkelijk naar moeilijk.
- LP2: De instructeur plant een reeks lesactiviteiten waarin leerlingen rijtaken leren op een steeds iets moeilijker/complexer niveau, en wel voor verschillende onderdelen van de rijtaak.
- LP3: De instructeur geeft bij de voorbereiding van een programma in gedragstermen aan wat leerlingen op tussengelegen momenten en aan het einde van de reeks kunnen.
- LP4: De instructeur hanteert een zodanige opbouw in het programma dat sprake is van afwisseling tussen leren van deeltaken (zoals keren en invoegen) en van de totale rijtaak (zoals rijden van een route van A naar B).
- LP5: De instructeur werkt in de voorbereiding van zijn programma en de afzonderlijke rijlessen, gebruik makend van een instructiekaart, naar de exameneisen toe.

1.2 Planning aanpassen aan leerlingkenmerken

- LL1: De instructeur schat bij leerlingen op basis van het getoonde rijgedrag en leerlingkenmerken na maximaal twee lessen, hoeveel lessen in totaal nodig zullen zijn tot aan het examen.
- LL2: De instructeur plant als onderdeel van het lesprogramma verschillende lesroutes die passen bij de in het programma aan te leren rijtaken en bij de fase van de opleiding.
- LL3: De instructeur past de oorspronkelijke lesroute verantwoord aan wanneer zich plotselinge gebeurtenissen in de weer- of verkeerssituatie voordoen, die veel effect hebben op de rijles (bijvoorbeeld bij sneeuwval) bij een bepaalde leerling.
- LL4: De instructeur stelt voor leerlingen die langzaam vorderen een programma op waarin kleine leerstapjes worden gezet.
- LL5: De instructeur maakt een lesroute en rijopdrachten complexer om deze meer op maat van de snel vorderende leerling te maken.

2. Uitwerken van rijvaardigheidsdidactiek

2.1 Instructie voorbereiden

- IV1: De instructeur bereidt met behulp van een lesplan een les voor waarin leerlingen kennismaken met alle relevante onderdelen van een (nieuwe) rijtaak.
- IV2: De instructeur geeft bij de voorbereiding van een les in gedragstermen aan wat leerlingen aan het einde ervan kunnen.
- IV3: De instructeur maakt de leerinhoud van de les toegankelijk voor de leerling door ingewikkelde rijtaken of situaties vereenvoudigd voor te bereiden.
- IV4: De instructeur maakt een verantwoorde keuze voor te gebruiken leermiddelen in de auto (situatieschetsen, modellen, videocamera, schematische overzichten van stappen, instructiekaart) waardoor het praktijkleren wordt ondersteund.
- IV5: De instructeur bedenkt per rijtaak, script, vaardigheid een stapsgewijze instructie inclusief ondersteunende aanwijzingen waardoor leerlingen de rijtaak in stappen aanleren.
- IV6: De instructeur stelt verschillende soorten vragen die het leerproces van de leerling ondersteunen.
- IV7: De instructeur bereidt commentaar voor, eventueel thuis, op de door de leerling gemaakte opdrachten. Dit commentaar heeft betrekking op concreet gedrag van de leerling en wordt op een passend moment gegeven.

- IV8: De instructeur zorgt ervoor dat in de les steeds sprake is van een afwisseling tussen het trainen van meer globale taken en meer specifieke taken, zoals deeltaken of taakonderdelen (gas geven, insturen, kijken) en het aanleren van de globale taak.
- IV9: De instructeur maakt bij het kiezen van lesactiviteiten een verantwoorde mix tussen voordoen, uitleg geven en opdrachten geven, zodat leerlingen zowel kijkend, rijdend als hardop denkend aan bod komen.

2.2 Opdrachten en oefensituaties voorbereiden

- OP1: De instructeur plant passende leersituaties voor het aanleren van een aspect van rijvaardigheid, d.w.z. onderdelen van een route of oefenplaatsen waar alle essentiële kenmerken van een rijtaak kunnen worden aangeleerd.
- OP2: De instructeur bedenkt voldoende opdrachten om leerlingen de kans te geven een nieuw aan te leren rijtaak of onderdeel in te slijpen, te automatiseren.
- OP3: De instructeur bedenkt voor een (onderdeel van een) rijtaak oefensituaties die van elkaar verschillen in moeilijkheidsgraad.
- OP4: De instructeur maakt bij de voorbereiding van rijlessen een gevarieerde keuze uit beschikbare routes en oefenplaatsen.

2.3 Leermotivatie

- MT1: De instructeur besteedt aandacht aan uitdagingen voor de leerling, zoals verrassende, nieuwe verkeerssituaties.
- MT2: De instructeur bereidt bij een lesplanning verschillende opties voor waaruit leerlingen tijdens de rijles naar behoefte een keuze kunnen maken (bijvoorbeeld een bepaalde route).
- MT3: De instructeur houdt bij voorbereiding ruimte voor activiteiten waaraan leerlingen zelf behoefte hebben.
- MT4: De instructeur houdt bij het plannen van een lesroute bewust rekening met afwisseling in spannende en minder spannende lesonderdelen.
- MT5: De instructeur bereidt die vormen van steun voor waarbij leerlingen geholpen worden zonder hen het initiatief of de zelfstandigheid uit handen te nemen.

3. Organiseren

3.1 Voorbereiding leersituatie

- VL1: De instructeur anticipeert op mogelijk gevaar en problemen, zodat de route gereden kan worden zonder onnodige risico's.
- VL2: Praktijkles: De instructeur zorgt ervoor dat het lesvoertuig technisch in orde is en er verzorgd uitziet. Hij gaat na of de te gebruiken leermiddelen beschikbaar zijn en werken.
- VL3: Theorieles: De instructeur past de indeling van een onderwijsruimte aan de activiteit aan, zodanig dat deelnemers elkaar en de instructeur goed kunnen zien en verstaan.
- VL4: Theorieles: De instructeur zorgt ervoor dat leermiddelen (bijvoorbeeld video, beamer) beschikbaar zijn en werken.

3.2 Les- en leertijd

- LT1: De instructeur heeft activiteiten zodanig voorbereid dat er weinig effectieve tijd verloren gaat (bijvoorbeeld met het organiseren van leermiddelen).
- LT2: De instructeur vangt onderbrekingen van de rijles zo op, dat deze zo min mogelijk tijdverlies voor de leerling opleveren.
- LT3: De instructeur besteedt het grootste deel van de rijles aan het oefenen van geplande rijtaken en vermijdt tijdbesteding aan eigen werkzaamheden (tijdens de les).
- LT4: De instructeur maakt een zodanige planning van de werkdag dat er ruimte is om problemen op te vangen.
- LT5: De instructeur zorgt er bij afwijken van de planning voor dat de overlast voor de leerling wordt vermeden.

3.3 Regels en afspraken

- RA1: De instructeur maakt na afloop van een les zodanige vervolgspraken met de leerling ten aanzien van begintijd, het nieuwe lesonderwerp, voor te bereiden activiteiten dat zij voor de leerling helder zijn.
- RA2: De instructeur maakt concrete en functionele afspraken met de leerling over de uitvoering van lessen, nakomen van afspraken, procedure rond afzeggen, betalingen, afwijkingen van de leergang.

- RA3: Praktijkles: De instructeur hanteert op een (consequente) manier regels. Bij ongewenst en storend gedrag spreekt de instructeur de betreffende leerling consequent direct aan op dit gedrag.
- RA4: Theorieles: De instructeur maakt concrete en functionele afspraken met de cursisten over het inleveren van opdrachten en hun deelname aan activiteiten.